

ממשלת גרמניה המערבית לא תוותר על מינויו של ד"ר רוקף פאולס כשגרירה בישראל. ישראל אמנם לא הביעה התנגדות רשמית למינוי, אבל נרמז לבון כי נוכח השמועות שד"ר פאולס היה מקורב למפלגה הנאצית, לא יהיה זה רצוי לשלחו לישראל. שר החוץ הגרמני יתייצב מאחורי ד"ר פאולס, ויודיע שאם ישראל אינה מוכנה לקבלו, יעבך הדבר את פתיחת השגרירות הגרמנית בתל-אביב.

● **בינתיים פתחה ממשלת בון במסע תעמולה בתוך ישראל, למען שיפור האווירה כלפי גרמניה.** כתביעת עברי יוצא לאור במינכן

יופץ חניס בישראל, ובו הספה להדוק היחסים בין שני העמים.

● **צה"ל עשוי ליטול על עצמו חלק מפתרון בעיית המחסור ברופאים באזורי הפיתוח.** רופאים צבאיים יספלו ביושבי אזורים אלה, ובמידה שרופאי הסדיר לא יספיקו, יפנה צה"ל לשם גם רופאים אשר ייקראו לשירות מיוחד במילואים.

● **מתפתחת מחלוקת בין לוי אשכול לבין ראשי אחדות העבודה, על עתיד ניהול משרד-הבטחה.** אשכול הבטיח ליועצו החדש במשרד זה, צבי דינשטיין, כי בכנסת הבאה יזכה במעמד של ח"כ, כצעד ראשון למינויו כסגן שר-הבטחה. אחדות-העבודה, שהבינה משיחותיה עם אשכול כי מובטח לאחד מראשיה מעמד בכיר מאד בניהול משרד-הבטחה, רואה במינויו האפשרי של דינשטיין כסגן-שר הפרת הבטחתו של אשכול. תשובת אשכול: אין הוא יכול להעביר במפא"י החלטה שתפקיד בידי אחדות-העבודה עמדה כה רגישה כמשרד-הבטחה, כל עוד אין איחוד מלא בין שתי המפלגות.

● **קבוצת "מן היסוד" עשויה להתפרק כגוף פוליטי.** בתוך שורות הקבוצה תועלה הצעה לחזור למפא"י ולהסתפק בהוצאת כתבי-העת הרעיוני. הנימוק: ממילא אין מפא"י של היום אותה מפא"י שממנה נאלצו אנשי מן-היסוד לפרוש.

● **בעייה חמורה העומדת בפני ראשי המיעוט במפא"י: חוסר כסף.** דבר זה משפיע גם על דיוניהם, בשאלת ההתפלגות ממפא"י והקמת רשימה עצמאית לבחירות. ייעשה מאמץ לגייס כספים מכמה אנשי עסקים פרטיים בארץ ובחול. ייתכנו גם תרומות מכמה מיפעלי-ענק הסתדרותיים, בהם שולטים עדיין אנשי בוגוריון. מועמד אפשרי לריכוז המגבית: טדי קולק.

● **מם הכנסה יעשה מאמץ מוגבר לצימצום הפינוגים כי תשלום מם על-ידי חברות.** לצורך זה תופסק כמעט לחלוטין כל עבודת-

השיגרה של פקדי מם הכנסה, והם יישלחו בהמוניהם לביקורות-תפעול ברחבי הארץ, כדי לבדוק פרט טכני אחד: אם אמנם הגישו כל החברות את הדו"ח השנתי שלהן בזמן. חבר-רות שפיגור, צפויים לקנס אוטומטי של 50 ל"י — אולם לא הקנס הוא המטרה, כי אם זירוז כפוי של הגשת הדו"ח, ועליידי כך גבייה מזרזת של המס המגיע.

● **כיוון אחר בו יופעלו שליחי מם הכנסה: בילוש אחר חשבונות סודיים של ישראלים בחו"ל.** אין המדובר בחשבונות ישנים, אותם מחזיקים אזרחים ישראלים בחו"ל מזה שנים רבות, כי אם דווקא בחשבונות חד-שים, שנפתחו בחו"ל בשנה האחרונה בלבד. לפי הערכת מומחים במשרד האוצר, הוברחו לחו"ל בי-משך השנה האחרונה קרוב ל-80 מיליון ל"י, בעיקר על-ידי אנשים שנהגו פעם להשקיע כסף זה בתיווך שטרות, או בסחר מניות בבורסה לניירות-ערך. מקור אחר לחשבונות הסודיים: כספי פיזויים, שמקבליהם החזירו לחו"ל, או נמנעו מלהביאם ארצה, או אף להצהיר על קבלתם.

● **נוסף על שלוש המפלגות הדתיות — המפד"ל, אגודת ישראל ופועלי אגודת-ישראל — שיתחרו על קולו של הבוחר הדתי, תופיע רשימה דתית רביעית.** תהיה זאת רשימה בעלת גוון עתי מובהק, ובראשה יעמוד איש המפד"ל לשעבר משה ישי. ישי, שנשכח בסיון זומה בבחירות האחרונות, נתמך על-ידי יוצאי צפון-אפריקה, וכן על-ידי מספר עסקנים עדייתים של המפד"ל, המעודדים אותו בסתר כדי להגביר את הלחץ שלהם על הנהגת המפלגה, שתבטיח להם מקומות ריאליים ברשימתה.

● **מסע ההאשמות ההרדיות בין גוש חרות-ליבראלי לבין הליבראליים העצמאיים יקבל תנופה, עם פירסומה הקרוב של חוברת מטעם הליבראליים בשם "כלנתריום במישור הכנסת".** דוגמה בולטת לכלנתריום ישמש ח"כ ברך עוזיאל, אשר קפץ על עגלת גחיל למרות שעד הרגע האחרון התנגד להקמת הגוש ותקף את חרות כשואפת כיבוש והתפשטות, וכקלקלאית.

● **צפויים מספר שינויים במגל האקדמאי של אוניברסיטת תל-אביב.** בין השאר: בראשות החוג למזרח-התיכון ואפריקה, והחוג לאמנות המיטארון. הממנה הכללית המסתמנת: הרחקת אנשים הידועים כמתקדמים בדיעותיהם הפוליטיות, או כמזדהים עם מפלגות שמאליות, אף כי נימוק זה לא יועלה בגלוי.

העם

שתי צעקות

מארטין בובר מצא את עצמו במערה עני-קית. משהוקרה לו, גוראריה תקף את זורעו וטרף את בשרו. רק אחרי מאבק מר-הצלחה האיש להיחלץ משיניו.

או קם האיש והשמיע צעקה — צעקה עולה וגוברת, עד כי נדמה כי גרון-אנושי אינו מסוגל להכילה. צעקה אדירה, שהפכה לשאלה.

לבו של האיש עמד מלכת. ואז שמע צעקה שניה — צעקה שבאה מן החוץ, צעקה עולה וגוברת, שמילאה את היקום, ושדמתה לצעקתו שלו. אך צעקה זו הייתה כחשובה.

לפתע ידע האיש: "זה קרה!" שלוה גדולה השתררה בלבו.

"זה קרה!" זה היה חלום. מארטין בובר לא חלם אותו פעם אחת, אלא פעמים רבות. הוא סיפר כי מדי פעם השתנו הפרטים, אך לא התוכן. בפעם האחרונה לא שמע את הצעקה השנייה ב-אוזניו. הוא חש אותה בכל חושי גופו ונשמתו. ושוב הרגיש: "זה קרה!"

בחלום זה, לו קרא "חלום שתי ה-צעקות", ראה בובר את סוד הרושית — הרושית בין אדם לאלוהים, ובין אדם לאדם.

השבוע חדל מארטין בובר מלהשתתף ברושית זה בגופו. לכו עמד מלכת — ולא בחלום. בביתו הקטן בטלביה, ה-בניו מאבני ירושלים, נפח את נשמתו. גדול הפילוסופים היהודיים של המאה, ואתד מענקי-הרוח של העולם, איננו עוד. אדם שמו, בעיני העולם הופיע בובר בדמות הגנה-דיעות דתי, המחדש הגדול

מארטין בובר (ביום הולדתו) במערה הגדולה. צעקה אדירה

של הפילוסופיה היהודית — שהחורם על-ידי הדת היהודית המאורגנת. הישראלים, שאיבדו זה מכבר את קשרם הנפשי עם הפילוסופיה היהודית, ראו ב-עיקר צד אחר של בובר: את הלוחם הגדול לאחזה שמיית.

יתכן שבובר היה האיש הראשון ש-השתמש במונח "שמי" כיעד מדיני ממש. הוא זמן לרעיון זה ומוקדם בחייו, כמעט באותו זמן שהגיע אל הרעיון הציוני. כי בעיניו היו שני הרעיונות רק ב-בחינת שני צדדים של אותו מטבע. בשנות העשרים לחייו הצטרף לתנועה הציונית, שנוגדה זה עתה. בעיניו היא לא הייתה תנועה שנועדה להקים מדינה ככל המדינות. הוא האמין כי תגשים את-התפיסות העמוקות ביותר של הרוח את-יהודית, כפי שהאמין בה — רוח כלל-אנושית, חודרת אהבה לכל הברואים ב-צלב.

בעיניו לא הייתה היהדות סרס-עודף של הציביליזציה הסכנית המערבית המודר-נית, היחירה וחסרת-הגשמה, אלא רוח

המושרשת באדמת-הקדומים של המזרח. מכאן היה רק צעד קטן לתחושת-אחזה עם-ישרא העמים השמיים, שצמחו על אותה אדמה תרבותית, והיונקים מאותם מקורות רוחניים.

התהום המתרחבת. אולם לא מאר-טין בובר ייצג את המהות האמתית של התנועה הציונית, כפי שהתגבשה במצי-אות. ככל שתנועה זו הפכה שוביניסטית יותר, צרת-אופק יותר, וככל שהשתלבה יותר במערך הקולוניאלי העולמי — כן התרחבה התהום בינה ובין גדול הוגי-הדיעות הציוניים.

בובר ותבר-עמיתיו נשארו מיעוט זעיר בתנועה הציונית, ללא כל יכולת של השפעה על דרכה. אולם מטבע מהותו לא יכל היה בובר למתוח ביקורת על-אישיות הציונות, להכיר בעובדה שהפכה גורם מפריע וכובל במציאות הישראלית.

בכך הייתה הטראגדיה של שנותיו ה-אחרונות — הוא סלד בכל נימי נפשו מדרכו של המישטר הקיים בארץ, אך לא היה מוכן לגבש השקפת-עולם ל-מישטר חדש, שיבצע את הרעיון השמי.

יחסים מרחביים ראשית הדו-שיח

השבוע בו נאבק מארטין בובר על חייו (ראה לעיל), עמוד כולו בסימן ה-מאבק שהיה קרוב ביותר ללבו — ה-מאבק בין מלחמה ושלוש במרחב. בארמון נהדר, המשקיף על פני העיר פירצה, התכנסו פעילי הקונגרס הי-ם היכוני, כדי לדון על המשך הפעולה להידברות ישראלית-ערבית. בדיון זה, ש-נערך בבלתיים סגורות, קמה חזית משות-פת והדוקה בין לוחמי-השלוש הישראלים והערבים, שפעלו יחד נגד הלאומנים ה-קיצוניים בשני המחנות.

במצריים הכריזו אחד מעמודי-התחך ה-חדשים של המישטר כי אין מדינתו מתנגדת לשלוש עם ישראל. כאלד מוחזי אל-דין, השמאלני שבין הקצינים שהשתתפו במהפכה המקורית של עבר-אל-נאצר, ש-חזר לאחרונה לעמדת-מפתח אחרי ש-הורחק במשך שנים, הגניב את דבריו ל-מאמר שנועד, ככיכול, לפולמוס עם אל-חביב בורגיבה.

טען המצרי: בורגיבה מוזיף את האמת בהעמידו פנים כאילו רק הוא רוצה ב-שלוש, וכאילו מצריים מתנגדת לכך. ה-אמת היא שבורגיבה מטיף לכניעה ל-ציונים, תוך הכרה בטטאטוס-קור, בעוד מצריים רוצה בשלוש תוך זיתורים ה-דיים.

מול קולות השלוש לא חסרו גם ה-שבוע קולות השינאה השיגרתית. בישראל נידון תבלן של אל-פתח ל-מוות, ומחתרת אנטי-ערבית פעלה ב-טבריה, מבלי ששרותי-הבטחה גילו ב-פרשה זו את יעילותם הרגילה. יעילות רבה יותר לגבי רשת גושנה של מרגלים פרימיטיביים, שפעלה באמצעות דיגים ערביים-ישראלים. בכלל נמצא אחד החשודים תלוי (ראה להלן).

מאורעות מוכרים אלה הוכיחו כי ה-חלום הגדול של מארטין בובר עוד רחוק מהגשמתו. אך נידמה כי מעולם לא היו קולותיו כה ברורים כמו עתה.

הרושית הגדול — שעמד במרכז כל השקפת-עולמו של מארטין בובר — כבר התחיל.

• בוועידה נתקבלו החלטות מרחיקות-לכת, שעוררו — בין השאר — את מורת-רוחם החריפה של שליחי משרד-החוץ הישראלי. אולם משתתפי הדיון, וביניהם עורך העולם הזה, הסכימו ביניהם שלא לפרסם לפי שעה את הפרטים וההחלטות. הסכמה זו הופרה בצורה גסה על-ידי ח"כ מפא"י דוד כהנא, שבא לוועידה כדי לפוצצה. בחזרונו ארצה קיים השבוע מסיבת-עונאים, בה השמיץ קשות את הוועידה עצמה ואת שלושות לוחמי-השלוש הישראליים שהשתתפו בה. העולם הזה יפרסם את הפרטים על המהלך הדומאטי של הוועידה בבוא המועד.